

Előfizetési árak:
 Egész évre . . . 6 frt — kr.
 Félévre 3 „ — „
 Negyedévre . . . 1 „ 50 „
 Egy hóra — „ 50 „
 Egyes szám ára 8 kr.

PÉCSI FIGYELŐ

(PÉCSI HIRLAP.)

Szerkesztői iroda:
 PÉCSETT, Széchenyi-tér 12. sz.
 hová a lap szellemi részét
 illető minden közlemény inté-
 zendő.

Kiadóhivatal:
 PÉCSETT, Széchenyi-tér 12. sz.
 (Nádossy-féle ház)
 hová az előfizetések és a lap
 szétküldésére vonatkozó felszo-
 lalások intézendők.

Kéziratok vissza nem adatnak.
Hirdetések
 a kiadóhivatalban vétetnek föl.
 Előzetesek elfogadtnak még
 valamennyi könyvkereske-
 desben.

Megjelenik hetenként kétszer: **szerdán és szombaton.**

Egyes számok kaphatók:

Weldinger N. utóda Domján I., Valentin K. fia (Széchenyi-tér), Engel Lajos (fő-utca), Hochrein József és fia (Széchenyi-tér), Böhm Manó (fő-utca) papir- és könyvkereskedéseiből

Az ipari munka vasárnapi szünetelése.

A munkáskérdésnek — a szociálizmus ezen főfeladatának — melynek egyik elemét képezi a vasárnapi munkaszünetelés is — a társadalmi életbe mélyen behatoló fontosságát s megoldásának nagy jövőjét kétségbe vonni nem lehet.

Nem kell sem az anarchistákkal szövethető szociáldemokraták, sem a kommunisták hiveinek lennünk, hogy ezen állami s társadalmi föladat nagy jelentőségét bevalljuk s elismerjük égető szükségét annak, hogy a munkáskérdés a néperdekeket minél tökéletesebben kielégítőleg, de a tulajdonjog s a tőke biztosítékait is megnyugtatólag megoldassék — törvényhozási úton is.

Mert bár igaz, hogy e téren a főszerepet magok a társadalmi faktorok: a munkások s munkaadók képezik; ezek együttes, összhangzó működése szükségeltetik mindenekelőtt ezen föladat megoldására akképen, hogy úgy a jog, mint a humanizmus igényei, a vagyon és életföntartás legfőbb érdekei kielégítenek; de kétségtelen, hogy igen sok függ annál a törvényhozások működésétől s a törvényalkotásoktól is, melyek a munkaadók s a munkások közt oly éleseké fejlődött elmentéket gyöngíthetik; a munkásnép anyagi helyzetének javításával — habár a vállalkozási szellem, a tőke-ipari befektetések életető érdekeinek megtámadása nélkül.

Nemzeti önértékünk emelésére szol-

gálhat annak ismerése, miszerint törvényhozásunk ezen idevágó kérdésekkel már többször foglalkozott és pedig már évtizedek előtt is — az előhaladott kor szellemében s a humanizmus igényeinek kellő fölismerésével.

Ezen intézkedések a humanizmus kifolyásai, melyek a régi magyar törvényhozás dicséretére válnak, — gondoskodván arról, hogy a munkásosztály erőteljes kifejlődése lehetővé tétessék.

Későbbi törvényhozásaink — a parlamentáris alkotmány visszaállítása után — még többször foglalkoznak ezen fontos szociális ügygyel.

Legújabb törvényhozásunk üdvös szociális irányzatát kitüntetik azon törvényalkotások, melyek a munkások munkajérének konzerválására, emelésére s ily célból segélyezésükre szolgálnak.

Ilyen az 1891. évi XIV. t.-cikk az ipari s gyári alkalmazottaknak betegség esetében való segélyezéséről, minek eszközésére a törvény betegsegélyező pénztárakat rendel alakíttatni.

Kiváló fontossággal bír legújabb törvényünk, az 1891. évi XIII. t.-cikk: Az ipari munkának vasárnapi szüneteléséről, melyet annak idején ismertettünk, s a melyhez csatolt miniszteri rendelet — a törvény végrehajtásáról, alkalmazásáról — alább egész terjedelmében közöljük.

Erre vonatkozólag az előbbi évekből is vannak már törvényalkotásaink, melyek

a szünetelés tekintetében a munkások érdekeinek előmozdítására szolgálnak.

Ilyen az 1868. évi 53. t.-cikk, a törvényesen bevett keresztény vallásfelekezetek viszonyosságáról, melynek 19. §-a következőleg szól: „Egyik vallásfelekezetnek tagjai sem kötelezhetők arra, hogy más vallásfelekezetbeliek egyházi szertartásait s ünnepeit megtartsák, vagy hogy ezen napokon bármilyen munkától is tartózkodjanak. — Vasárnapokon azonban minden nyilvános és nem elkerülhetlenül szükséges munka fölfüggesztendő. Ugyazintén bármely vallásfelekezetnek ünnepén a templom közelében s egyházi menetek alkalmával azon tereken és utcákon, melyeken az ily menet keresztül vonul, mindaz mellőzendő, a mi az egyházi szertartást zavarhatná.”

Ezen intézkedés a munka szünetelését csak részben, kisebb mérvben érvényesíteti és vallásos szempontokból indul ugyan ki, de mindenesetre ez is a munkások érdekeinek kimelésére, a munkaerő föntartására s emelésére vezet és szolgált is. Az 1868-iki említett törvény szankciójával az 1879. évi XL. t.-cikk 52. §-a rendeli: „A ki az 1868: 53. t.-cikk 19. §-ának az ünnep s vasárnapokra vonatkozó intézkedését megszegi: száz forintig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.”

Mindkét törvény az 1891. évi törvényhozás által érvényében továbbra is föntartatott.

Az 1868. évi idézett törvény szellemének megfelelően az 1872. évi VIII. t.-cz. 42. és 70. §§-ai rendelik, hogy az iparos

A „Pécsi Figyelő“ tárczája.

Epret szedett...

Epret szedett egy kis leány
 Piros kötényébe
 És a kis lány köténykéje
 Pirosabb lett tőle.

Piros arca volt a lánynak,
 Mint a piros rózsa
 S pirosabbra festette a
 Szeretője csókja.

Nincsen olyan...

Nincsen olyan kis leány több,
 Mint a szeretőm;
 Szeretett is, hogy megáldott
 Vele teremtem.

Nem cserélnék a királylyal,
 Nem biz én soha!
 Mert nincs egy hü leányszivnél
 Drágább korona.

Zsidó Száli.

Zsidó Száli ne rakogass
 Virágot az ablakodba,
 Hisz tudja az egész világ,
 Nem illik a virág oda:

Akit megsalt szeretője,
 Azt a szegényt megsíratják,
 Hej de a ki vissza csalja,
 Azt a leányt megátkozzák.

T. Mihály.

A rettenetes évad.

Majdnem bihetetlen, s magam sem hinném el, ha tapasztalásból nem tudnám, hogy vannak oly szerencsétlen emberek, kik a hírlapíró helyzetét irigylik. A belátással bírók között azok, kik a dolgok velejébe is látni képesek, s kik nem mindent külszinéről ítélnék meg, kétkedéssel rázzák fejüket, azt gondolva magukban, lehetetlen, hogy ilyen emberek is léteznek a világon; de hát mennyi azoknak a száma, kik mindig a felszínről, a mely mindenesetre csillogóbb, biztatóbb, szebb szokott lenni, ítélnék, s ritkán képesek a dolgok mélyébe is ereszkedni.

A laikus általában a hírlapíró dolgát az összes foglalkozás-nemek között legkönnyebbnek tartja, de leginkább az a laikus, a ki, mikor egy közönséges dologról két sort kellene világosan megírnia, voltaképen nem is tudja, hol kezdje. Mikor a lapot, mint a hírlapírói működés eredményét maga előtt látja, s végig fut a sorokon, komoly ránczokba szedi homlokát, ott az ő be-

cses személyének bizonyára nem tetszett valami, mert az embereknel, különösen pedig azoknál, kik önmagukat szeretik legjobban, tehát az önzés lovagjai, mi sem szül oly félretetszést, mint másnak a leggyengédebb dicsérete, elismerése, fölemlítése a sajtó részéről. Bizonyára elrontod X-nek az ebédjét, ha Y-ról bármi módon megemlékezel, s kedve annál rosszabb lesz, mentül jobban megérdemli Y. a dicséretet, mert ha nem érdemli meg, téged a pokolba küldhet s keltheti megvesztegettetésed hírét; de ha megérdemli, legföljebb csak annyit mondhat, hogy nem kellett volna oly kirívóan megemlékezni erről az emberről, hiszen tulajdonképen csak igen közönséges ember.

Ha a dilettáns rosszul énekel, s te csak azt mered róla írni, hogy hangja nem eléggé iskolázott, akkor kétségbe vonják műértő voltotad; s azt mondják, hogy minek irsz oly dolgokról, a mikhez nem értesz semmit, máskor inkább semmit sem kell írnod; ha pedig dicséred, akkor bizonyosan jó uzsonára voltál meghiva, vagy más módon kenyeretk le. S így megy az minden tekintetben in infinitum.

Jaj neked, ha a valódi közvélemény kifejezője volnál, nem abban az értelemben, melyben a közvélemény maga a közvéleményt fogja föl.

s gyáros köteleztetik tanonczainak s 16 éven alóli munkásainak időt engedni arra, hogy vallásuk ünnepnapjain az isteni szolgálatot látogathassák.

Legfontosabb azonban a munkaerő konzerválása tekintetében a legújabb törvény, az 1891. évi XIII. t.-czikk, mely egész terjedelmében létesíti a vasárnapi munkaszünetelést.

Nem lehet perczig sem kételkedni ezen törvény üdvös volta és szükségessége iránt. Oly horderejű reform foglaltatik benne, mely az ipar fejlődésére jótékony befolyást fog gyakorolni — a munkaerő nagyobb s tökéletesb kifejtése által.

Ez az oka, a miért ezen intézmény az előhaladottabb államokban mindenütt alkalmaztatik. Köztudomásu, miszerint Angliában a vasárnapi szünet a legszigorubban érvényesített már századok óta — megszilárdult általános gyakorlat alapján. Ehhez járult 1878-ban azon törvény, mely a 18 éven alóli gyermekeknek s nőknek szigoruan eltiltotta alkalmaztatását gyárakban s műhelyekben vasárnapon, karácsony ünnepén s nagypénteken. — A német birodalomban szintén alkalmazásban van a munkaszünet vasárnapon kívül ünnepnapokon is. — Svájcban 1877-ben keletkezett törvény, mely a vasárnapi munkát eltiltotta. — Ausztriában 1855-ben hozott ily szellemű törvény. — Oroszországban ez szintén szigoruan követtetik. — Franciaországban, Belgiumban, Hollandiában ily általános tilalmi törvény nem létezik ugyan, de a 16 éven alóliaknak s a 21 éven alóli nőknek nincsen megengedve gyárakban ünnep- s vasárnapokon dolgozni. — Északamerikai államszövetségben az angol szünetelési szigor alkalmaztatik.

Törvényhozásunk tehát igen szép példák után indult, midőn hetenkint egy napot a munkaszünetelésre rendel fordittatni. És a midőn erre a mindenütt használt vasárnapot jelölte ki, kétségtelenül az anyagi munka s erő érdekein kívül a vallásos érzelmeknek is eleget teend; mindkettőt kapcsolatba hozza egymással, mi bizonynyal szintén üdvös társadalmi föladat. — A nemzeti kegyeletnek is elég tétetik, mi-

dőn államalkotó királyunk, sz. István ünnepe kivételesen fölvetetett a szüneti napok közé.

Megjegyezzük még, hogy ezen törvény a mezői munkára s munkásokra nem terjesztetett ki. De a szoroson vett ipar- s gyárüzleten kívül, az ipartörvény alá tartozó kereskedelmi forgalomra érvényes.

A kereskedelemügyi m. kir. miniszter f. évi 37,892 sz. rendelete az engedélyezhető fölmentések tárgyában.

Az ipari munkának vasárnapi szüneteléséről szóló 1891. évi XIII. t.-cz. 3. §-a következőleg szól:

„A kereskedelmi miniszter felhatalmaztatik, hogy saját hatáskörében rendeleti uton határozza meg:

a) azon iparnemeket, melyeknél azért, mert az üzem félbeszakítása lehetetlen; vagy a folytonos üzemben tartást a fogyasztó közönség vagy a közforgalom igényei, avagy valamely hadászati vagy egyéb közérdek, jelesen ipari indokok föltétlenül megkövetelik, az ipari munka az első szakaszban megjelölt szünetnapokon is végezhető lesz;

b) azon módokat, melyek mellett azok a kisiparosok, kik maguk segédek és tanonczok igénybevétele nélkül lakásukon dolgoznak a munkaszünet alól felmentendők.

E rendeletek megállapításánál a kereskedelemügyi miniszter a belügyi és földmívelésügyi miniszterrel, Horvát-Szlavonországra nézve a horvát-szlavon-dalmátországi bánnal egyetértőleg járt el.

A kereskedelemügyi miniszter ezen rendeleteket, valamint az ezen később eszközölt módosításokat utólagosan az országgyűléseken bemutatni köteles.

Ezen törvényhozási fölhatalmazás és egyetértés alapján tehát az alábbiakban meghatározom azon iparnemeket melyeknél az ipari munka ugyancsak az alább előadott módok mellett vasárnapokon, valamint szent-István király napján is véghezvihető lesz, és pedig:

I. Mert az üzem félbeszakítása a lehetetlen;

1. az agyag-, porcellán-, majolika-, és köedény-iparnál, nemkülönbén a mész-, fész-, csement és téglafőző iparnál kizárólag az égetési munkák;

2. a bőriparnál a varási és bőrforgatási ipari munkák, de csak legföljebb d. e. 9 óráig;

3. a cukoriparnál a cukorgyártással és finomítással járó munkák;

4. az eczetiparnál a feltöltési és az erjedési műveletek körül végzendő ipari munka;

5. a fehérítési iparnál a chlorozási és lugzási munkák legföljebb délelőtti 10 óráig;

6. a kenderáztatási iparnál;

7. a keményítő-iparnál;

8. a kőolaj-finomító azon ipari munkarész, mely végzendő műveletek természeténél fogva félbeszakítást nem tűr;

9. a légszesz-iparnál, kizárólag a légszesz előállítására, a lámpák meggyújtására és eloltására szükséges ipari munka;

10. a malmoknál az őrlési művelet;

11. a kertészeti iparnál a terméssel és műveléssel kapcsolatos félbeszakíthatlan és sürgős munka;

12. a papír-, papírpép és cellulós-iparnál a félbeszakítást nem tűrő munka;

13. a pótkávé és katángszáritó iparban azon ipari munka, mely ősszel a répa vagy gyökér földolgozására és szárítására elkerülhetlenül szükséges;

14. A sajt készítése iparnál és

15. a szalámigyártásnál a félbeszakítást nem tűrő munka;

11. A selyemiparnál:

a) a selyemgubók beváltásának ideje alatt a selyemgubók átvétele, továbbítása, fojtása és gondozása körüli munkák;

b) a selyempete-kesztés által igényelt munka;

17. a sörfőző-, maláta- és

17. szeszipar, valamint a szeszfinomítás és élesztőgyártás, nemkülönbén az élesztőnek elővároszása;

19. a színnyomásnál és kékfestésnél végzendő azon munkák, melyek a folytonos üzem félbe nem szakíthatása miatt szükségesek;

20. a tésztagyártásnál, a menyiben az regatív fűtő-készülékkel tüetik, a fűtési, az üveglvasztási és üvegfúvási félbeszakítást nem tűrő munkák;

22. a vas- és aczelgyárak üzemágainál mindazon munkák, a melyek félbeszakítást nem szenvedhetnek, jelesen a vas- és aczelvasztó kavarási finomító és csőforrasztó pestek, a hegerlő művek munkái az ezekkel kapcsolatban levő és üzemük folytonosságához szükséges összes műhelyek, a gáz- és gőzfejlesztő, szénégető kokszegető, faaszaló, pörkölő és öntő üzemek, a helyi szállító pályák és egyéb mellék műveletek, valamint berendezések félbeszakítást nem tűrő munkák;

23. a vegyészeti iparnál, az üzem azon egyes műveletei, melyek félbe nem szakíthatók, például az izzó-, láng- és olvasztó-kemenczék-nél, ólomkamarák-ék retorátoknál folyó munkák stb.;

24. a villamos-erőt illetve áramlatot előállító telepeknél előforduló ipari munka;

25. a zománcozott vasedény-iparnál az olvatási, égetési és ónégetési munkák.

Rettenetes chaosz volna minden nap, s minden nap más igazságot kellene hirdetni, mert a közvélemény olyan, mint a chamaeleon, minduntalan változtatja színét és jellemét.

Nincs tehát kellemetlenebb dolog, mint e közvéleménynek részint tolmácsa, részint irányítója lenni.

A kik még annak daczára is irigylésre méltónak találják ezt a nemes foglalkozást, azoknak figyelmébe ajánlom a rettenetes „évadot.”

Victor Hugo, a nagy francia költő, tudvalevőleg „Rettenetes évnek” nevezett el egy költemény kötetet, melyben az utolsó porosz-francia háboru iszonyait dolgozza föl költőileg. A hirlapírásnak minden esztendőben van ilyen rettenetes időszaka, a melyet köznyelven „uborka-saison”-nak nevez a világ, de a mely megérdemli, hogy ezentúl Rettenetes évadnak neveztessek. Van-e fogalma a laikus embernek ez agybontó forró hónapok kinjáról?

A napsugarak perzselő melege megérleli a vetést, sárga kalászkok rengenek a mezőn, s meglehet, hogy maguk között az egyes kalászkok igen érdekes dolgokat csevegnek (hiszen, a kinek épen kedve tartja, a déli órákban meg is hallgathatja); szellő sem leng mezőn, téren; a madár is elbujik hűst nyújtó fészkebe, egy szóval minden pihen; még bizonyos tekintetben a po-

litika is, a mennyiben a t. Ház maga is elég unalmasan nyújtogatja az államosítás vitáját, melylyel ha már a honatyák sem sokat törődnek, hogyan törődjék hát vele a melegtől megszibasztott közönség!

Szóval: minden pihen. Csak a hirlapírónak kezdődik ilyenkor az ő legkesvesebb és legsavanyúbb munkája.

Egy királyságot egy vezérczikktárgyért! Könnyen ígérheti ezt a nagy bért, mert alig tud ilyent kapni, hacsak az államosító javaslat ellen nem ír; de már ez az államosító javaslat ma már inkább álmosító hatással van, semhogy meg lehetne koczkatatni újabb (?) érveket. A király elment, tehát annak a jövetelét se várhatjuk, hogy az kissé izgalomba hozhatná a várost.

A vízvezeték ügye s a vele összeköttetésben levő pénzkérdés is csak megoldódik valahogy. Kár lenne az ügy csendes folyását megbolygatni. Az eső is folyton öntözi az utcákat, hogy a porról sem lehet már czikkeznii. Ha pedig por van is, hát az olyan nagy, hogy egy egész vezérczikk-sorozat sem lenne elegendő annak leverésére.

Egy szóval keserves dolog ezekben a hónapokban a hirlapírói tisztnek eleget tenni s a soron föltül s azon alul is érdekeset nyújtani a közönségnek, mely sokat kíván, de keveset ad.

Az egyleti élet is teljesen nyugodni szokott. Zajos közgyűlések nincsenek, azok a tavaszra és tére szoktak esni, a heves vita nyáron csakugyan ártalmas volna az egészségre s nem ritkán nagy bajnak lenne okozója; azért igen szépen rendezték el az egyletek s télen tartják közgyűléseiket, mikor is érdekes vita után fölötte jól esik az étel is, a mit a nyárról szintén nem lehet állítani; ime a nyári meleg még az emésztést is betolyásolja.

Elé hát azzal, ki a hirlapírói foglalkozást irigylő, jöjjön, és foglalja el az irigyelt helyet a rettenetes évad napjaiban, szedje össze szellemiségét, találékonyságát, képzelő erejét s próbálja meg a dicsőség szekereén való kocszást. Bizony, bizony mondom, az életben minden dolognak meg van a maga zöldje, miért legyen tehát kivétel a hirlapírás. Hiszen a zöld a remény színe; de nemcsak ez; zöld a falomb; a fa lombja árnyékos; az árnyék hűvösséget kölcsönös, s ilyen torróságban mit kíván az olvasó mást, mint árnyékot, bárhonnán is került legyen elő az. S ha az olvasó egy ideig ezzel az árnyékkal is megelégszik, akkor a rettenetes évad is csak elmulik egyszer, mint világ kezdetétől általában minden a világon.

S z a l a m a n d e r.

II. Mert a fogyasztó közönség igényei a folytonos üzembentartást megkövetelik:

1. a borbély és fodrász-iparnál nyitott üzleti helyiségben csak déli 12 óráig; azontúl csak magánlakásokba, színházakba, vagy hasonló nyilvános előadások alkalmából házhoz hiva;

2. a fürdő-üzleteknél;

3. a cukrász-, sütemény- és mézeskalácsos iparnál;

4. a mészárosok, hentesek és a kolbász-készítők iparánál az előállítás és elárúsítás legfőbb délelőtti 11 óráig;

5. a vadkereskedők iparánál az elárúsítás 11 óráig;

6. A kofák üzlete, a mennyiben az árúk üdülő- és mulató-helyeken vagy a városban, illetve községen kívül sátrak alatt, vagy valamely szokásos módon asztalokon vagy a földön kirakva árusítatnak;

7. a pékiparnál a készítés, illetve gyártás déli 12 óráig, az elárúsítás azontúl is;

8. a szódavíz gyártása és elárúsítása;

9. szállodák, vendéglők, sör- bor- s kávé-mérések és kávéházak;

10. tej-, gyümölcs és kenyér-elárúsítás;

11. természetes virágok árusítása;

12. a nyomdaiparnál a halasztást nem tűrő állami és hatósági nyomtatványok, színlapok, műsorok, gyászjelentések kiállítására és úgy ezeknek, valamint a hírlapoknak széthordására okvetlenül szükséges munka;

13. a gépiparnál a sürgős és halaszthatlan javítási munkák legfőbb délelőtti 10 óráig;

14. a kisiparosoknál sürgősen rendelt javítási munkák bevezetésére szükséges ipari munka d. e. 10 óráig, lakásoknak sürgős átalakításánál szükséges munkák, a hatóságilag szabályozott költözködési időszakot megelőző és követő egy-egy hétben;

15. a fűszer, bor-, tea-, csemege- és liszt-kereskedéseknél, valamint a szatócok üzleténél délelőtti 11 óráig;

16. minden egyéb kereskedelmi, illetve elárúsító-üzletnél, ugyancsak a szolgálat-közvetítő üzleteknél legfőbb d. e. 10 óráig;

17. kereskedelmi, ipari és gyári alkalmazottak irodái munkája d. e. 10 óráig;

18. ha valamely üzlet állami egyedáruság tárgyát képező cikkek elárúsításával föl van jogosítva, e mellett más cikkek vételével vagy elárúsításával is foglalkozik, vagy a mely ugyanazon üzlethelyiségben más ipart is gyakorol, az ezen utóbbi üzletkörüre nézve úgy az 1891. évi XIII. t.-cikknek, mint a jelen rendelet hatálya alatt áll;

19. élelmi szerek előállítása és szállítása már a szünnapokra következő napon éjjeli 1 órákor megkezdhető;

20. a törvényes munkaszüneti napra eső országos vásárokon az elárúsítás a jelen rendelettel korlátozva nincsen és ezen napon az országos vásár helyén létező kereskedői és ipari elárúsítás is korlátlanul gyakorolható. A törvényes munkaszüneti napra eső hetivásáron az elárúsítás csak délelőtti 10 óráig tarthat. Önként értetik, hogy ezzel az egyes országos vásárok tekintetében főmálló törvények és szabályrendeletek nem érintetnek és hogy jelesen az 1868. hánygyártmányok eladásával is foglalkozik, a dohánygyártmányok eladására vonatkozó szabályok (1890. évi hivatalos összeállítás 15. §-a) változatlanul érvényben tartatnak s az 1868. évi LIII. t.-cz. 19. §-a szem előtt lesz tartandó.

III. Mert a közforgalom, valamely hadászati vagy egyéb közérdek a folytonos üzembentartást feltétlenül követeli:

1. a vasúti és hajózási üzemek, valamint a pósta-, távirda- és távbeszélő-üzemeknél előforduló ipari munka;

2. hadászati szempontból sürgős építkezési, felszerelési vagy szállítási ipari munkák;

3. árvíz és más elemi csapás elleni védelmi munkák, valamint az illető elemi csapás következményeinek eltávolítására vagy orvoslására elkerülhetlenül szükséges munkák;

4. Oly ipari munka, mely a nyilvános közlekedés és közbiztonság érdekében halasztást nem szenvedhet;

5. ünnepélyeknél bármily díszítési munka;

6. a társas- és bérkocsi-ipar;

7. a hordár- és targonczás-ipar;

8. a temetkezési vállalatok.

IV. Az idézett törvény 3. §. b) pontja szerint: ipari munkát végezhetnek a mondott napokon azon önálló kisiparosok, kik maguk és pedig segédek és tanonczaik, valamint más segédmunkások igénybevétele nélkül lakásukon dolgoznak.

V. A jelen rendeletben az egyes munkákra, illetve műveletekre nézve engedélyezett kivétel csakis azon munkásokra és segédzemélyzetre vonatkozik, mely az illető munkánál, illetve műveletnél tényleg alkalmazva van.

VI. Azon iparnemekenél, melyeknél az ipari munka a főntiek szerint vasárnapokon is végezhető lesz, köteles az illető ipartűző az ezen munkánál alkalmazott munkások olyatén fölvaltásáról gondoskodni, hogy a munkások legalább minden hóban egy teljes vagy minden két hétben egy fél vasárnapon munkaszünetet élvezzenek.

VII. A jelen rendelet az 1891. évi XIII. t.-cikkkel egyidejűleg 1891. évi július hó 15-én lép életbe.

Kelt Budapesten, 1891. évi július hó 1-én.

Baross, s. k.

A m. kir. pénzügyminister folyó évi 1740/P. M. szám alatt a következő rendeletet adta ki:

Az ipari munkának vasárnapi szüneteléséről szóló 1891. évi XIII. t.-cz. 5 §-a szerint a bányászati és kohászati üzemekre, az állami egyedáruságokra és az azokkal összekötött vállalatokra nézve a kivételesen vasárnapokon és Szent-István király napján is végezhető munka engedélyezése s illetőleg rendeleti uton való szabályozása iránt az idézett törvény 3. és 4. §§-aiban foglalt elvek alapján a pénzügyminister intézkedvén, e felhatalmazás alapján rendelem, hogy az ipari munka az alább felsorolt hivataloknál, üzemeknél, vállalatoknál és raktároknál, ugyancsak az alább előadott módozatok mellett, vasárnapokon, valamint Szent-István király napján is végezhető lesz; még pedig:

I. mert az üzem félbeszakítása lehetetlen, végezhető:

1. a bányászati és kohászati iparnál:

a) vízmentesítés és légvezetés céljából szükséges munkák,

b) a javító munkák aknában, tárnákban, járó és szállító nyílásokban, gépeken, gőzkazánokon és más erőműveken, szállító pályakon és azokhoz tartozó berendezéseken, továbbá az ilyen javító munkák miatt szükséges műhelyi munkák, — a mennyiben az itt felsorolt munkák az üzem megakasztása nélkül köznapon nem végezhető,

c) a félbeszakítást nem tűrő munkák érzékelőkészítő, érzéfeldolgozó (pörkölő, olvasztó, foncsorító, lugzó, fémválasztó, villamos fémejtő) művekben, valamint az ezekkel kapcsolatos vegyi sófőzőknél és a kokszkemenczéknel;

2. a pénzverő üzemnél az olyan javító munkák, a melyek az üzem nagyobb mérvű megszakítása nélkül köznapon nem végezhető;

3. a sójüvedék körében a már megkezdett sóberaktározás befejezéséhez az államtulajdon biztosítása céljából szükséges ipari munka;

4. a dohányjüvedék hivatalainál és üzemeinél:

a) a dohánybevaltó hivataloknál a beváltás ideje alatt a végből teljesítendő ipari munka, hogy a szombaton beváltott dohány vasárnap kezelthessék,

b) ugyancsak a dohánybevaltó hivataloknál a dohánynyedés ideje alatt a végből teljesítendő ipari munka, hogy a felmelegedett levelek átrakathassanak,

c) a dohánygyárakban a rendkívüli megrendelések hétfőn vagy Szt.-István napját követő napon való teljesíthetése végett szükséges munka, a szivargyártási üzem oly munkái, a melyek a gyártás folytonossága érdekében szükségesek, végül nyers dohány- vagy gyártmányzállítványoknak a vasúti vagy hajóállomáson való átvétele vagy átadása körüli halaszthatatlan munkák,

d) a dohányáruda-raktáraknál a már megkezdett anyagberaktározás befejezéséhez az államtulajdon biztosítása céljából szükséges ipari munka;

II. mert a fogyasztó közönség érdekei a folytonos üzembentartást követelik:

I. a sójüvedék körében folytatható:

a) nagyobb mérvű sómegrendelés esetén a sótermelés és a sószállítás körül felmerülő ipari munka déli 12 óráig,

b) a kizárólag sót elárúsító üzlete délelőtti 10 óráig,

c) a más cikkekkel együtt sót elárúsító üzlete az ezekkel a cikkekkel való kereskedelemre nézve főmálló módon és korlátok között;

2. a dohányjüvedék körében a dohányárudákra nézve, még pedig tekintet nélkül arra, vajjon a dohányárudák kizárólag dohány- és dozáadással, hogy ha azok a dohányárudák, a kik egy és ugyanabban a helyiségben dohány és dohánygyártmányokon kívül más cikkek is elárúsítanak, a dohányárudákra nézve főtartott kötelezettséget az 1891. évi XIII. törvénycikk s ennek alapján a kereskedelemügyi m. kir. miniszter úr által egyidejűleg 37.892. szám alatt kiadott rendelet kijátszására vagy megszegésére használják fel, tőlük a dohányeladási engedély azonnal meg fog vonatni;

III. mert a közérdek követeli a folytonosságot, végezhető:

1. a bányászat és kohászatnál, a dohányjüvedék telepeinél és gyárainál mindazok a munkák, melyek elhalasztása a földfelület, illetve a műtelep biztonságát, személyek életét vagy egészségét veszélyezteti;

2. a köszénbányákban a termelés munkája, ha rendkívüli körülmények folytán a köszéntermelést folytatni kell, a mihez azonban külön bányahatósági engedély kell, a mely csak meghatározott időre szólhat.

IV. A jelen rendelet az 1891. évi XIII. t.-cikkkel egyidejűleg 1891. évi július hó 15-én lép életbe.

Kelt Budapesten, 1891. évi július hó 1-én.

Wekerle Sándor s. k.

HIREK.

— (A kitüntetések.) A székesegyház restaurálása s a király itt tartózkodása alkalmat adott egyesek kitüntetésére. A kőszá hir kombinációba is hozott nagyon sok jelöltet, holott tudva levő volt, hogy — legalább egyelőre s ebből az alkalomból — csak azok nyernek kitüntetést, a kik a restauráció munkájában kiválóan tevékeny részt vettek. A csütörtöki hivatalos pósta meghozta e kitüntetéseket még pedig: Dulánszky Nándor megyés püspöknek az I. oszt. vaskorona-rendet, Hink a László jogtanácsosnak, Kirstein építésznek és Dulánszky Adolf jószágigazgatónak pedig a Ferencz-József-rend lovagkeresztjét.

— (A király ajándéka Hoffernek.) A király Hoffer Károlynak, a serenád alkalmával előadott király-hymnus szerzőjének elismerése jeléül 1 gyémánt-tűt küldött, melyet tegnap adott át a főispán a kitüntetettnek. A tű közepe opálkö ragyog, s ezt apró gyémántok koronázzák.

— Személyi hírek. Dulánszky megyés püspök a következő hét elején Karlsbadba megy fűrdőzni. — Kardos Kálmán főispán hosszabb időre Harkányon folytatja reudes évi kuráját. — Szily László alispán a közgyűlés után, kedden, birtokára megy üdülni, s teendőit Sey Lajos főjegyző fogja végezni, ki a napokban hazatér Karlsbadból.

— (Dulánszky kalocsai érsekjelölt.) Még Haynald életében, annak hosszas betegsége alatt Dulánszky Nándor pécsi püspök volt a kalocsai érsekjelölt. Ezt a kombinációt csak akkor zavarta meg a „jól értesül“-eknek látszani szeretők csoportja, mikor a hercegprimás elhunyt. Akkor Dulánszky püspök is egyike volt a primás-jelölteknek, amit valószínűvé is tett nagy kedveltsége az udvarnál. Azóta Samassát jelölték a leghatározottabban a primási székre, s most Haynald halálával ismét, sőt egész határozottsággal kezd fölmerülni Dulánszky kalocsai érsekjelöltsége. Mindössze két körülmény áll ennek az útjában. Egyik az, hogy Dulánszky — mint ezt többször kijelentette — maga sem hajlandó sem primásnak, sem érseknek menni, s Pécsen óhajt maradni. A másik az, — legalább úgy látszik — hogy a kalocsai

főgyházmegye Schlauchot kívánja érsekének. Pedig alighanem mégis Dulánszky az igazi választott. E jelekből legalább erre lehet következtetni. Ezek közül — mivel többnyire diskréttek — csak a legkisebbet mondjuk el, azt, hogy Hajnald halála hírének vétele után nyomban az összes urodalmi s gazdasági épületeknek sürgősen jó karba hozatala rendeltetett el. Erre t. i. nagy szükség lesz az átvételnél, mert e nélkül tetemes levonások történének a fölbecsülésnél.

— **(Királyfogadtatás költségei.)** A király fogadtatására alakult központi bizottság f. hó 8-dikán tartotta meg lezároló ülését a királynapok alatt történt kiadások tisztázása tárgyában. A összes kiadások **10,800** forintot tesznek ki, melyből a póthitel 2200 forint. E költségek fedezéséhez hozzájárultak Montenuovo herceg 500 forinttal és Dulánszky Nándor megyés püspök 3000 forinttal. A bizottság elhatározta, hogy a póthitel engedélyezésére vonatkozó előterjesztését a július 27-diki közgyűlés előtt fogja megtenni. Ezután a bizottság különös elismerését fejezte ki Piacsek építésznek Jobst László ügyvédnek és Kelemen dr. nyug. törzsorvosnak az elszállásolási bizottság elnökének, akik a királynapok alatt fázadozásaikkal nagy érdemet szereztek maguknak.

— **(Köszönet a püspöknek.)** Csütörtökön délelőtt 10 órakor a székesegyházi istentisztelet után, a szentszéki ülést megelőzőleg tisztelgett a káptalan teljes ornátusban Dulánszky Nándor dr. megyéspüspöknel. A tisztelgők Sláby Ferencz nagyprépost vezetésével jelentek meg a püspök előtt. Sláby klasszikus latin-sággal üdvözölte a püspököt s a káptalan nevében meleg köszönetének adott kifejezést a székesegyház, ezen egyháztörténelmi remekmű restaurálásának megvalósításáért, melyért szerinte a főérdem kizárólag a megyés püspököt illeti. A káptalan köszönetén kívül, állítólag az egyházmegyéből is számos köszönő nyilatkozat érkezett a püspöki aulába, mely kétségkívül méltányos és eléggé indokolt; nem szabad azonban szem elől téveszteni — mellesleg legyen mondva — hogy a nagyszabású mű a székesegyház saját vagyonaiból létesült.

— **(Az új papnövendékek.)** Nagy számban sereglettek össze az idén is azon tanulók, kik a pécsi papnevelő intézet növendékei közé öhajtottak jutni. Junius hó 30-dikán vizsgálta meg a konkuralókat az intézeti főorvos, mely vizsgálat alapján bocsjattak a püspök és kanonokok testülete elé. Julius első napján hirdették ki a bevált papjelölteket, melynek értelmében a theológiára fölvétettek: Meiszner Ernő és Ambach József, a kis szemináriumba pedig: Dréher Arnold VII. oszt., Pelz Szilárd, Fájth Gáspár, Kaufmann Mátyás VI. oszt., továbbá Lajos Gyula, Jakab Béla, Reichardspereg Béla, Hamulyák Géza, Koch Gyula, Ransz Alajos, Kuzmics Ferencz, Stritzkó Miksa és Kereskedő József V. oszt. tanulók.

— **(Női kereskedelmi iskola Pécsen.)** A kultuszminiszter tizenhét várost választott ki, melyeknek kereskedelmi emporiumok és felsőbb leányiskolájuk is van, hogy e helyeken októberben női kereskedelmi iskolát létesítsen. E városok között van Pécs is, melyre nézve ezen új iskola föllállítása mindenesetre igen üdvös és hasznos intézmény leendő. A tanítás október 1-től május 31-ig, vagyis nyolc hónapig tart. A tanfolyamba oly leányövendékek vétetnek föl, kik a polgári vagy felsőbb leányiskola négy osztályát, vagy a felsőbb népiskolát végezték és 18 évesnél nem idősebbek. Fölvehetők olyan leányok is, kik fölvételi vizsgálaton igazolják, hogy a tanfolyam sikeres elvégzéséhez szükséges előképzettségük megvan. A fölvételi vizsgálat tárgyai magyar nyelv, számtan, földrajz. Tizenölet évesnél idősebb leányokat csak a közoktatásügyi miniszter engedélyével vehetők föl. A beiratások és fölvételi vizsgálatok szeptember hó három utolsó napján lesznek.

— **(Még valami a király itt tartózkodása idejéből.)** Frigyes főherceg, az itteni 52-ik cs. és kir. gyalogezred tulajdonosa a föltti örömeiben, hogy a májomi határon tartott katonai szemlével és gyakorlattal a király nagyon meg volt elégedve és Relkovics ezredes e miatt elismerésének is adott kifejezést, a legénység megvendéglésére az ezredesnek

300 frtot adott át. Ennek következtében a mult héten az új krajczáros laktanya udvarában a legénység részére kapitális baka-mulatságot rendeztek, melyen Relkovics ezredessel együtt az itt állomásozó tisztek is részt vettek. Katonazene, kurjongatások és dalolás között főztek a legénység részére pörköltet és gulyást, s busásan osztogatták köztük a bort. A mulatságot és jókedvet fokozták a legénységnek tréfás produkciói. Többen gólyának, elefántnak és más állatnak öltöztek föl s jelentek meg a tisztek körében. A legénység lelkesültségében az ezredest vállra emelte és körül hordozta.

— **(Vizbefut.)** Pichler János 10 éves iskolásfiú 12 éves bátyával kedden délután fürödni ment a balokányi uszoda ingyenes fürdőjébe, hol fürdés közben szivgöresöt kapott s észrevétlenül a víz alá merült. A többi társai, kik vele együtt fürödtek csak akkor vették észre a dolgot, midőn a víz a gyermek testét a felszínre dobta, de ekkor már semmiféle élesztési kísérlet nem használt.

— **(Személyváltozások a főgimnázium tanári karában.)** A zircz-csiszterci-rend pécsi főgimnáziumának tanári karában a jövő iskolai évről a következő változások lesznek; Moori Rihárd és Mészáros Amand tanárok lelkesítő állásokra helyeztetnek. Helyettük jönnek: Sipos Orbán Zirczről, ki már egy ízben tanárkodott Pécsen, s Károly Ignác budapesti egyetemet végzett tanárjelölt.

— **(Az alispán és a nyílt levél.)** Lapunk mult számában dr. Szabó György pécsváradai ügyvéd nyílt levélben hívta föl Szily László, Baranyavármegye alispánjának figyelmét azon kellemetlen körülményre, mely közte és a pécsváradai főszolgabíró közt fölmertlt s ebből folyólag a szolgabíróshoz beadott ügyeiben mellőztetésre adott okot. Illetékes helyről vett értesülés szerint, a nyílt levél nem került ki az alispán figyelmébe; sőt mi több, azonnal intézkedett is az ügy rendezése iránt. Rendelitetleg utasította a főszolgabírót, hogy a „Pécsi Figyelő“ben megjelent „nyílt-levél“ szerint elmellőzött ügyeket azonnal vegye elő s elintézésükről tegyen sürgősen jelentést; jövőre nézve pedig szigorúan meghagyta, miszerint félre téve személyeskedést, haragot, a beadványokat időés sorrend szerint intézze el. Ezzel egyidejűleg megemlítjük, hogy annak idején, midőn ama bizonyos affaire megtörtént, melyet olvasóink bizonyára ismernek: az alispán jelentéstételre szólította a főszolgabírót s miután ez kellőképp indokolt jelentését beadta s az ügy különben is rendes birói utra tereltetett: további intézkedés nem vált szükségessé.

— **(Ne panaszkodjunk a meleg ellen.)** Az igaz, hogy a városi ember boszantóan kényes. Ha kissé verőfényesebb nap süt rá, idegeskedik, fúj, káromkodik a melegre. Ha az eső segít rajta s lehűti néhány fokkal a levegőt, idegeskedik, didereg, káromkodik a hidegre. Soha sincs kedvére való időjárás. A minap is már oda voltunk a meleg miatt, pedig most kaptunk levelet lapunk egyik kintinő barátjától, aki a meteorológiával régóta foglalkozik, s a ki számokkal rák bizonyítja, hogy még csak melegünk se volt, s nincs jogunk a panasza. Az érdekes levelet itt közöljük: „Szidtuk a meleget; s e litániát elmondjuk mindeu esztendőben és megesküszünk rá, hogy: ember emlékezete óta Pécsen oly meleg nem volt, mint ép akkor, mikor szidjuk. Ebből csak az látszik, hogy a hő változatai sokkal csekélyebb benyomást okoznak bennünk, semhogy hatásait soká emlékünkből tarthatnók. Hisz tapasztalásból tudjuk, hogy például egy tegnapi napot, bár melegebb lehetett, nem tartunk oly melegnek, mint egy máj, melynek hevét érezzük, bár a hőmérő 1 vagy néha 2 fokkal kevesebbet mutat, mint tegnap. Ennek, még ha emlékeztünk nem csalna is, sok egyéb oka van, melyek a hő iránt való fogékonyságunkat befolyásolják. Ilyenek a több vagy kevesebb mozgás, vizivás, egy jobb ebéd, a levegőben levő több vagy kevesebb pára stb. Hogy az idej panaszok nem voltak a legindokoltabbak, mutatja az, hogy például már nem emlékszünk az 1882-ki július 2-ra, mikor a hőmérő 34.4 cels. fokot mutatott s a nap közepé heve 30.2 cels. fok volt; — továbbá 1883. jul. 14-re, mikor a meleg 35.1, a közép hő 29.9 cels. fok volt; s 1884. jul. 15-re, mikor a meleg 36.0, a közép hő 31.8 fokra emelkedett. 1887. jul. 21-én a meleg 34.0, a közép hő 29.8, s 1890. aug. 5-én a hő 32.6, a közép hő

29.0 fok volt, míg az idén a legmelegebb nap július 4-ke 32.2, a közép hő 29.1 fok volt. Sokan ugyan azt állítják, hogy ekkor nem 32.2 fok volt a meleg, mert az ő hőmérőjük 37, 38, sőt 39-et is mutatott; de ez téves észlelés. Mert eltekintve a hőmérők gyakran hibás voltától, jelzésük nagyon befolyásolhatik a helytől, a hol függ, mi néha 7—8 fok különbséget is okozhat. — Ne panaszkodjunk tehát az idén szerföltött nagy meleg ellen; valószínű, hogy még melegebb napokat is érünk.“

— **(Csillaghullás.)** Csillagok hullnak ugyan mindig az égboltozatról, de nem mindig egyenlő mennyiségben, s rendszeren csak augusztusban, a szerelmesek hónapjában. Az idén azonban a csillagok hullása is sokkal nagyobb számmal fog megtörténni, mint tavaly, s a csillagászok számításai szerint már e hónap második felében kezdődik, eleinte gyengébben, de később mindig sürűbben. A legtöbb csillaghullás augusztus első felében lesz, a mikor — a csillagászok állítása szerint — bármikor és bármerre tekintsen is a szem, mindenütt hulló csillagokkal fog találkozni. Ezelőtt tiz esztendővel volt ily bőséges csillaghullás, akkor, mikor amaz emlékezetes nagy és szép üstökös csillag az égboltozaton oly sokáig látható volt.

— **(Primicia.)** Francsits Pál végzett negyedéves theologus f. hó 5-dikén tartotta első szent miséjét Dombóvárott. A manu-duktori tisztet Vitkovits Mihály ottani plébános viselte. A jelenvoltoakat érzékenyen meghatotta azon jelenet, a midőn az özvegy édes anyja, fiát az oltár lépcsőinél megpillantva, hangos zokogásban tört ki. Mise után Kövesdy Gyula városi plébános emelkedett beszédet intézet a fiatal áldozópaphoz.

— **(Angster dicsérete)** című multkor hozott közleményünkhöz — utólagosan vett értesülés folytán — azt fűzzük még, hogy nemcsak Haberi regensburgi zeneakadémiai igazgató tekintette meg a székesegyházi orgona belsejét, hanem Frigyes főherceg is annyira érdeklődött e kiváló műalkotás iránt, hogy Angster kalauzolása mellett maga is bement az orgona méhébe s ott megtekintette a szerkezetet. Ugyancsak Majláth gr. s neje továbbá Schönborn herceg, lovastestőrparancsnok is megtekintették az orgona belsejét.

— **(A dunántúli közm. egyesület)** védnökül József főherceget akarja megnyerni, a miért is az igazgató-választmányban már meg is indult a mozgalom, meg lévén győződve, hogy a magyar főherceg e nemesen működő egyesület bizalmát kegyesen fogja fogadni.

— **(Új betegség.)** Ismét egy új betegséggel több nehezedett a szenvedő emberiségre, a mely már Bécsben is több áldozatot szedett. Ez új betegséget az orvosok „bronz“ betegségnek nevezik, miután az abban szenvedők bőre lassankint a halványból a barnába megy át, mig tökéletesen a bronz színét veszi föl. Sajátsága a betegségnek, hogy az, a kit megkap, végtelen gyöngeséget, bágyadtságot érez tagjaiban, idegei elszibbadnak, látása fogy, mig végül egészen csöndesen minden haláltusa nélkül, szinte öntudatlanul megy át az örök álomba. E betegség főleg a forróságban üti föl fejét. Az orvosi tudomány most erősen foglalkozik ezen új jeleriséggel, de hogy talál-e ellene orvosságot az — más kérdés.

— **(Folinusz Aurél)** ki városunk közönségének egy-két év előtt kedvelt színésze volt, s a kit a népszínházhoz szerződtettek, — mint értesültünk — az ősszel elhagyja a népszínházat, s Krecsányi szintársulatához fog szerződni.

— **(Emlékszobrot Zrinyinek.)** E napokban Tallián Béla Somogy megye főispánja Szigetvárott járt Pogány József es Zala György szobrász kíséretében, hogy megtekintse azon helyet, a hol Zrinyi Miklós a hazáért hősi halált szenvedett, s hogy alkalmas helyet kereszen a szigetvári hősi dicsőségét megörökítendő emlékszobornak.

— **(Az 1848—49-es szabadságharcunk képekben.)** Hentaller Lajos orsz. képviselő és Farnék Béla által sok évek óta gyűjtött és kiválóan érdekes 48—49-es gyűjtemény kiállítására néhány nap múlva a fővárosi vígadó több termében megnyílik. E nagy érdekes kiállítás tartalmazza — és úgy szólván majdnem egész teljeséggel — mindazokat a képes ábrázolatokat az 1848—49-iki szabadságharcunkról s annak szereplőiről hazánk-

ban, Európában és Amerikában felkutathatók és megszereshetők voltak. E gyűjteményben 1600 (egyezerhatszáz) kép van mindenféle fajtájú és nagyságú olajfestményektől kezdve a fényképekig meg a metszett vagy litografált képekig. Érdekes és fölöttébb jellemző, hogy e gyűjteményben 205 Kossuth kép Kossuth Lajost ábrázolja és hogy mind a 205 Kossuth kép más-más nyomtatásban megjelent kép s legnagyobb része külföldi származású. Az egész a legváltozatosabb és legérdekesebb quodlibet, igazán szemléltető kommentárja annak a frappans hatásnak a melyet szabadságharcunk egy egész mívelt világban tett. E jeles kiállításnak érdekesebbé tételére Pázmány Dénes és gróf Károlyi Gábor orsz. képviselők is közreműködnek és a birtokukban levő 48—49-re vonatkozó tárgyakat szintén kiállítják. Gróf Károlyi Gábor ezenfelül a kiállításnak engedi át Kossuth ama legújabb életnagyságú képét is a melyet az ő megrendelésére Karlovsky Bertalan Párisban élő híres magyar művész festett most. E kiállítás rendezői kérik egyúttal az egész hazai közönséget, hogy a birtokukban levő szabadságharcai emlékeket a kiállítás tartamára viszontszolgáltatást vagy meghatározott díjért átengedni sziveskedjenek. Kinden ilyen küldemény Hentaller Lajos orsz. képviselő és Fárnek Béla uraknak Budapest V. a fővárosi vigadóba címzendő. A legesekélyebb, kiállítható tárgyat beküldő is egy életnagyságú fénykép imitációt kap Kossuth vagy valamely jelesebb költőnk arczképéből. A kiállítás befejeztével pedig a gyűjtemény tulajdonosai több száz darab érdekes tárgyat, ugymint nyomtatott és festett képeket plakátokat, fegyvereket stb. ajándékoznak a budapesti, kolozsvári, aradi, hassai stb. olyan muzeumoknak a 48—49-es ereklyék is vannak. A kiállítás sikerére fölöttébb kíváncsi volna, ha abban festő és szobrász művészeink is részt vennének annál inkább mert most nyílik először alkalom annak a bemutatására, hogy történelmünk egyik legjelentősebb epizódja a hazai képzőművészetet hogyan inspirálta. Különben igen kiváló művészek mint Zala, Roskovits, Stettka, Margittay, Spányik stb. megígérték, hogy fognak kiállítani képeket.

— **(Fürdő tudósítás.)** A harkányi gyógyfürdőben július 9-éig a fürdő vendégek száma 1000 személy, az átutazó vendégek száma 1805 személy volt.

— **(Új fajtájú hernyó.)** Zalavármegye egyes vidékei nagyon el vannak keseredve a gazdák, miután az árpát és luczernát valami két milliméteres hosszúságú hernyó pusztítja roppant mennyiségben. Még a szakértők előtt is teljesen ismeretlen fajtájú állat ez, a mely ellen szert nem is tudnak. Már Somogy megye határára is fejt ütött ez a pusztító hernyó, mely méltó aggodalmat kelthet a gazdaközönségben.

MŰVÉSZET IRODALOM.

* Az ipari munka vasárnapi szünetelésének törvénye (1891: XIII. t.-cz.) és az arra vonatkozó végrehajtási rendelet. Ez a napi érdekű munka épen most jelent meg. Összeállította Hartói Szokolay István ügyvéd. Budapest, 1891. Rózsa Kálmán és neje kiadásában. 44 lap. Ára 20 kr. (Kapható minden hazai könyvkereskedésben és Budapesten a kiadónál III. Szentkirályi-utca 30. szám, A vasárnapi szünetre vonatkozólag, a mindennapi életben legnagyobb jelentőséggel bír annak ismerete, hogy a kötelező vasárnapi szünetelésről mily kivételek állapítottak meg; tehát, hogy mely ipar és kereskedelmi üzletekben lesz szabad vasárnaponként is és hány óráig dolgozni s árulni? — Ezen követeléseket határozza meg és szabályozza a kereskedelemügyi s pénzügyi miniszternek július hó 1-én kelt rendelete. Ezen két rendelet közöltetik a szüneti törvény mellett — a fent címzett munkában — a tárgyak megfelelő magyarázattal és törvényhozásunknak a vasárnapi munkára és munkakérdésre vonatkozó előbbi rendeleteivel.

* A Nevezetesebb Bünesetek Tára III. kötete épen most jelent meg Kossuth Géza törvényszéki bíró szerkesztése és Lampel-Wodianer udvari könyvkereskedő kiadásában. E válat, mely minden művelt nemzeti könyvpiacán már rég óta nagy elterjedést nyert, úgy látszik a magyar olvasó közönség rokonszenvéhez megtalálta az utat szép kiállítása és a bünesetek választékosan összeállított sorozata által, melyek általános érdekességükkel a művelt olvasó közönséget, valamint a ritkábban előforduló jogesetek egymás mellé helyezésénél

fogva, a jogász közönséget érdekelni képesek. A mű szoros értelemben véve nem irodalmi vállalkozás, hanem inkább a bonyodalmasabb bűnügyek perkivonata érdekfeszítő egymásutánba rendezve, a mint az életben és a bíróság előtt lejátérodottak, szószerinti szövegezésben adva, nehogy az irodalmi formák eredetiségéből kivetkőztessek. Egy a figyelmet mindvégig lekötő tudó végtárgyalás képét mutatja minden egyes eset, mely a művelt közönséget mulattatja, a jogász közönségnek pedig tudományul szolgál. A könyv díszes kiállítása „Jusztitia” ülő szobrával a czimlapon, a könyvkiadó-cég méltó díszére válik. Ára 1 frt.

TANÜGY.

Pécs szab. kir. város közs. polgári leányiskolájának és összes közs. népiskolájának értesítőjét Schneider István igazgató-tanító és a közs. tanítótestület elnöke szerkesztette az iskolaszék megbízásából. Az értesítő elején Schneider az 1890—91. iskolai év történetét vázolja, fölemlítvén, hogy ha tekintetbe vesszük az országban a népoktatásügy szervezetét és tervszerű intézményeit, úgy Pécs városát az első városok közé kell emelnünk, mely tanintézetekben és új iskolaépületekben nem szűkölködik. (Ha mindjárt egytől-végtől tákolmányok is. — A szerk.) S a mely körülmény annál dicséretreméltóbb, miután azt a város közönsége saját erejéből, a kormány támogatása nélkül is létesítette. De a városnak szüksége is volt új tanépületekre és új osztályok föllállítására, mert ha figyelemmel kíséjük az évenként kiadott értesítőket, bámulattal látjuk, hogy mily nagy számmal növekedik évenként a tanulók létszáma. Így pl. a lefolyt iskolai évben 122 tanulóval több iratott be, mint az előző tanévben. Beiratott pedig a népiskolákba 1474 fiú és 886 leány, összesen tehát 2360 gyermek. A polgári leányiskolában beirt növendékek száma 151, mely szintén meghaladja a múlt évi létszámot. Épen ily növekedés mutatkozik az iparos- és kereskedőtanoncz iskolában, a hol összesen 803 tanoncz nyert oktatást. A tanulók számának emelkedése — mint Schneider megjegyzi — főleg a belvárosi iskolában nagy, mely körülmény már a legközelebbi jövőben parallel osztályok megnyitását teszi szükségessé. A belvárosi leányiskolában a lefolyt évben nyílt meg a 3. osztály, a jövő tanévben pedig az intézet 4. osztálya is megnyitattik, a mennyiben ez nagy részben a polgári leányiskola előkészítő iskoláját fogja képezni. Az ágoston-téri iskolában is történt újítás, a mennyiben az 5. leányosztály is megnyitattott. Ezen kívül a városi közs. iskolában elhelyezett iparos tanoncziskolában a 3. osztály, az építő-iparosok téli tanfolyamában pedig a 2. osztály nyitattott meg. A szigeti külvárosi iskolánál az ismétlődő leányosztály annyira túlnépes volt, hogy újabbán még egy osztály létesítése vált szükségessé. Fölemlíti az értesítő szerkesztője, hogy a polgári leányiskolában az elmúlt tanévben már az új miniszteri tanterv vitetett kerestül, mely tantervben főbb irányelvek nyertek érvényesülést azon czélból, hogy nevelésoktatásunk a női nem természetének, a női nem hivatásának megfelelőbb legyen, mint a múltban. Az új tanterv épen ez okból az eddig előadott könyvviteltant kiküszöbölte, s helyette az egészségtant, jobban mondva a háztartástant tette kötelezővé. Említést találunk még ezen értesítőben a Bányatelepen és környékén lakó szegény munkások gyermekeinek iskoláztatásáról is, a kirkól a közs. iskola szék úgy gondoskodott, hogy a Dunagőzhajózási Társulat belegyezésével (miután az említett tanulók szülői nem a társulat kötelekébe tartoznak) a bányatelepi iskolánál egy új tanítói állást szervezett, melynek tanítóját a város fizeti. — A mi az iskolába járó gyermekek egészségi állapotát illeti a lefolyt tanévben, az nem a legkedvezőbb volt. Ezen azonban nincs mit esodálkozni, jól tudván, hogy az elmúlt tél folyamán át olyan betegség szállta meg városunkat, mely ott ütötte föl tanyáját, a hol legkevésbé sem várták, s a mely főleg a gyermek-íjakkól szedte áldozatait. Az elemi iskola növendékei közt nem történt épen nagyszámú betegedés; de a szülők fölízgatott felelme arra bírta az iskolaszéket, hogy az intézeteket heteken át zárva tartsa. Ezen kívül egyes kisebb betegségek is grasszáltak ugyan a gyermekek közt, de szerencsére a szomorubb következmény elmaradt. Érdekes és valóban a humanizmus nemes gyakorlását

tanúsítja azon statisztika, mely a szegény és elhagyott iskolágyermek gondozását tárja elének a jelen értesítőben. Így az ágoston-téri gyermekmenhelyben összesen 292 gyermek gondoztatott. Ebből a város költségén ingyen ellátatott 4024; 10 kr. napidij fizetés mellett élelmeztetett 147; 1 frt havidij mellett, élelem nélkül 166 gyermek. Egészen ingyen 7955 gyermek gondoztatott. Ezen kivül a város közönsége, a Pécsi takarékpénztár hozzájárulásával az összes népoktatási intézetekben 707 szegény gyermeket látott el egy vagy több drb ruhával és különböző iskolai tankönyvekkel. Emellett az évi tandij a népoktatásban mintegy 1500 tanulónak, a polgári iskolában pedig 57 növendéknek engedtetett el. Még számos jutalmat tűztek ki és ajánltak föl a nemes emberbarátok, melyeket szintén szegény és jeles előmenetelű tanulók nyertek el. Mindezekből láthatjuk tehát, hogy városunk iskolaügye szép nivón áll, s ha a jóakarát nem fog hiányozni az illetékes köröknél; akkor városunk népoktatásügye nemcsak nekünk, hanem az országnak is díszére fog válni!

CSARNOK.

A két feleség.

Elbeszélés, írta: Karay Anna.

(Folytatás.)

Boldogságtól, édes reményektől duzzadó kebellet néztek a jövő elé, — de jött a borzasztó vihar — és Szilárd egyedül, két kis árva hozva élében foglalta el a visszanyert régi hazát. Angela, a bálványozva szeretett nő és anya, más házba szállt a tenger fenekén, korallokkal körülfonva, igazgyönggyel ékitve, biborcsiga vérrel kifestve . . .

Az a csónak, melyből Angela oly hőslélekten a halálba rohant, iszonyu küzdelem után elérte a mentő hajót, de a másikat fölfordította a hullám s valamennyi menekülő a tengerbe veszett.

Szilárdot alig volt képes a hajóorvos eszméletére hozni, sokáig fektült életjel nélkül a fedélzeten s midőn nehéz, hörgő sóhajjal fölnyitotta végre szemét, első tekintete két síró gyermekére esett. Karjaiba szoritotta őket.

— Csak sirjatok, sirjatok szegény kis boldogtalanok, mert mindent elvesztettetek! Csak sirjatok kis boldogtalanok, nincsen többé anyátok!

És mig selymes kis fejökre hajtva fejét zokogott kinosan, önkénytelenül eszébe jutott, ha e parányi kis kezek nem ragadják meg ruháját, a kis anyátlanok most a legárvaibbak lennének e világon.

Szilárd visszakapta hazát, vagyonát, de elvesztette lelke összes kincsét, kedélye eleven-ségét, életkedvét, búskomor lett, zárkózott az emberek elől s ajkán mosolyt, arczán derűt nem látott senki többé.

Szóltalanul, gépiesen végezte teendőit a hivatalban, szórakozott, fásult arczczal ment végig az utcán, otthon megcsókolta kicsinyeit, aztán játszani küldte, még azok csacsogása is bántotta őt s szobájába zárkózott, mint az élő halott.

Szegény kis árva, azok is elfelejtettek volna mosolyogni, öregek lettek volna zsenge kis korokban, ha az a legszeretőbb, hősléktű édes anya nem gondol rájuk onnét a tenger hideg fenekéből is . . . Annak kellett lennie, csak annak, ki elhagyva korallból font hideg hajlékát, elrepült csendes éjfélen hozzájuk és látta, hogy kis árvái mily elhagyottak, férje milyen boldogtalan . . . Angela volt a földön, angyal lett a mennyben, azt a sok mértőldet keresztül repülte minden éjjel — s mig odasuhanva kicsinyei ágya mellé takargatta tagjaikat, simogatta, csókoltatta mosolytalan kis arczukat, érezte, látta, menyord nélkülözök őt, az édes anyát.

Ő volt, csak neki kellett lennie, ki elhagyva

koralkból font hajlékát elrepült csendes éjfélen egy szende, halvány arcú ifjú leányhoz, ki szintoly mosolytalan, szomorú arccal álmodott fehér vánkossain mint az övéi, — ő volt, ki megfogta lecsüggő kis kezét, ki elvitte magával alvó tiszta lelkét oda a kis árvák ágya mellé — és gyöngéden az ölébe helyezte őket.

Csak neki kellett lennie, csak neki a leg-szeretőbb édes anyának.

Szilárd házából elköltöztek az előbbi lakók, újak jöttek helyébe, egy rokkant, nyugalmazott őrnagy, szép halvány arcú unokájával Hyacinthe-val, kinek atya a harcmezőn a szabadságért ontotta véré, mig anyját az a véres özvegyi fátyol vitte a sirba.

A szép Hyacinthot nem ismerte senki. Ő a világ számára nem létezett, ő csak azért élt, hogy mint egy gép végezze szerény háztartásuk gondjait, dolgait, hogy köztöngesse öregapja fájó, köszvényes lábait s szabad idejében annak a betegágyának fölolvassa a napilapokat.

Annak a rokkant öregnek egyetlen fénylő csillaga ő volt s neki szegény leánynak az a roskadt öreg volt az egész világ. Azon túl nem volt senkije.

Mióta Szilárd házába költöztek, mióta a legszeretőbb édes anya az ölébe helyezte árva kicsinyeit, szegény Hyacinthe sorsa új, jobb fordulatot vett.

A két apróság nem volt soha otthon, mindig ő nála s Hyacinthe oly boldognak érezte magát, midőn azokkal játszhatott, bohó ötleteiken nevetgetett, midőn azok kitritették fiókjait, kiszedték imakönyvéből szentképeit, mikor velük homok-varakat, kártya-házakat építhetett.

A két gyermek pedig nagyon megváltozott. Kaczagásuk, daluk betöltötte a házat s gömböblyű rózsás arcuk ragyogott az élettől, — nem áldogáltak többé naphosszant hátrattett kezekkel, lehajtott fővel a falhoz támaszkodva, mint előbb, hanem száz meg száz versetszavaltak a cziczáról, egérről, madárról és tarka pillongókról s midőn megpillantották apjukat az utczán örömpresve futottak az ölébe.

És a lányka kis köténye, szoknyája nem volt elrepszte, a fiu gombjai nem voltak leszakadva és könyöke nem volt lyukas.

Szilárd mindezt nem látszott észrevenni, nem vett ő észre semmit a világon. Egy nagy allegorikus képet festett, mely a viharzó, háborgó tengert ábrázolá és annak tetején egy keskeny deszkaszalát, melybe két szöke kis gyermek fogódzik, mig a fölöttük egy fehérruhás, szép őrangyal lebeg, hosszú szárnyaival fölfogva a hullámesapásait . . .

Szilárd ezt a képet órákig el tudta nézni, órákig elnézte az őrangyal ismerős imádott szép vonásait, azon kívül nem látszott észrevenni semmit.

Hyacinth-al igen ritkán találkozott, olyankor szórakozottan, gépiesen köszönté, mit a leány komolyan, közömbösen viszonzott.

Igy mult az idő. A kicsinyek rajongásig megszerették „Hyacinthe néni“-jüket és egészségesek, vidámak, boldogok voltak, mig Hyacinthe a rajongásig megszerette a kedves gyermeket s ő vidám, szomorú sorsával elégedett volt.

Megjött újra a tavasz, virágot hoztak ismét a fák, új élet szállt mindenbe a világon, csak az öregapa roskadt testéből szállt el az élet.

A szegény leány, ki a hetekig tartó virasztástól, ápolástól és aggodalomtól úgy is végkép ki volt merülve, ájultan omlott össze halálos ágya előtt.

Ez az esemény kissé fölrázta fásult, lélek nélküli tengéséből Szilárdot. A mint a történetről értesült, rögtön átment a halottas házba, segített az orvosnak eszméltre hozni a sápadt

arcú ifjú leányt és megtette a temetéshez szükséges intézkedéseket. Mintha álomból ébresztették volna föl, úgy érezte magát, — látta, hogy annak a szerencsétlennek a nagy világon nincs senkije, — figyelme a legcsekélyebb dologra is kiterjedt, úgy, hogy szegény Hyacinthenak nem volt egyéb tenni valója, mint hogy órákig ott álljon a ravatal előtt, nézve a fogyó viaszgyertyákat, a kavargó szürke füstöt és gondolkodik azon, hogy mennyivel boldogabbak az élők-nél a holtak.

Szilárd szeme előtt szüntelen ott lebegett az ájult leány szép lilomhalvány arca, melyet akkor nézett meg mélyebben először, gondolatban önkénytelenül foglalkozni kezdett vele. Anynyit csacsogtak, fecsegték róla a gyermekek, de ő egy szóra sem emlékezik, nem figyelt rá soha, nem érdekelt. Most ő maga hozta elő nekik s azoknak több se kellett, egész nap, de még lefekvéskor is az édes, kedves Hyacinthe néniről fecsegték.

— Sokszor voltatok odaát? — kérde a kis Melanietől.

— De papa! — kiáltá a lányka kis tenyereit összecsapva. — Hát te nem láttad, hogy mindig onnét futottunk ki eléd? Ott voltunk mi mindig. Hyacinthe néni oda ült az ablakhoz és mikor téged meglátott, akkor hamar összecsockolt és kiküldött, hogy fussunk eléd.

— Ej, ej, tán terhére is voltatok neki.

— Az ám! Hiszen ha nem mentünk, ő jött el értünk.

— Aztán mit csináltak oda át? Bizonyosan rendetlenséget.

— Persze! — kiáltá a kis leány önére-tesen. — Inkább mi raktuk össze a fiókjait, Annyi szallagot, fényes gombot, szentképet kaptunk olyankor, hogy még!

— Aztán — szólt közbe a fiu — építettünk kártya-házakat az asztalon.

Meg főztünk is, papa. Hyacinthe néni volt a szakácsné, én a kis cseléd, Gábor meg a boltos. Én összevásároltam Gábornál a boltban, Hyacinthe néni megfőzte és megettük közösen.

— Az még semmi! — kiáltá Gáborka neki tüzesedve. — De mikor varakat építettünk a homokban, aztán háborust játszottunk, — az volt a szép! Hyacinthe néni egy vesszőre a szürke ruhája maradékjából lófejet vart, — én voltam a vezér, az volt a paripám. Jaj de szép volt papa! Szemet gyöngyből csinált neki, csak úgy csillogott, aztán füle is volt, szép füle és szürke pamutból sörénye, csak úgy lobogott, mikor az ellenségre törtünk. Ugy szerettem!

— Hova tetted? — kérde az apa szórazottan, gépiesen.

— Hát egyszer Melanie ellopta tőlem, leszakította a fejét és oda tette a babája feje alá vánkossnak.

— Nem igaz, papa ne hidd el! Nem is igaz, hogy én vittem el, ő maga bontotta szét. Kell is az én babámnak olyan vánkos!

— De bizony azzal tömte ki a baba-vánkost, — hiába beszélsz.

— Hát nem csinált Hyacinthe néni az én babámnak csipkés vánkost? szorul is az a te lófejedre!

— Csitt, csitt, — csendesíté az apjuk, — össze ne vesszetek. Hát szeretett benneteket a néni?

— De még mennyire! Azt mondta mi nélkülünk már meghalt volna régen.

— Hát ti? Ti is nagyon szeretiket őt?

— Jaj, papa! de hogy is kérdezheted? Bizony szeretjük, úgy szeretjük, hogy ha elmenne tőlünk valamikor, utána mennénk a világ végére is. Én legalább utána, — mondá a kis lány.

— De én is ám, — toldotta hozzá a fiu.

Az apa szive megdöbönt e szóra.

— És elhagynátok engem? . . .

— És e perczen mint egy sugallat, mint egy szemrehányás nehezült lelkére a gondolat, hogy ő vétkezett, vétkezett midőn testét, lelkét egy megmásíthatatlan gyötrelmeknek, bűnnek engedte át, vétkezett, mert e földig verő súlya alatt elfeledte, hogy nemcsak férj, hanem apa . . . Ime most bűnbödik. E gyermekek, az ő szive vérei elhagynák őt egy idegen leányért, ki szeretettel, gondoskodással vette őket körül.

Megremegett az egész valója, mig magához ölelve a térden ülő kicsinyeket még egyszer kérdé tőlük szorongó szívvel:

— És elhagynátok engemet?

— Nem apuskám, nem hagynánk el azért, — szólt a kis Melanie engesztelőleg czirogatva arcát, — hanem elvinnénk hozzá téged is.

Szilárd önkénytelenül megrázkodott. Letette öléből gyermekeit s nagy léptekkel járt végig a szobán.

— Papa, haragszol? — kérdezték a gyermekek kezébe csimpajkozva.

— Dehogyan haragszom! — szólt az előttük megállva, — csak tudni akartam mit tenétek, ha Hyacinthe néni elmenne innét. Mert elmegy ám.

— Az nem lehet papa, ő nem hagy minket el.

— De elviszik a rokonok magukhoz.

— És te megtudnád engedni azt? — kiáltá sirva a lányka. — Nem, nem apuskám, te azt nem teheted, hisz ez a te házad, itt te parancsolsz, kérlek, kergesd ki a rokonait ha jönnek és hozd át őt ide mihozzánk.

— Nem jöhet ő mi hozzánk, te kis bolond.

— Hogyne jöhetne. Hát miért nem jöhetne?

— Hát, — hát mert itt nálunk szegénynek nem lenne semmije. Hova tennők?

— Ha csak az a baj, azon segítünk. Én átadom neki az én ágyamat és a divánon alszom, meg a kis rózsabimbós kávéscésészemet is odaadom és a reggelimet pohárból fogom meginni.

— Én meg, — folytatta a fiu, — neki adom az ezüst evőeszközömet, meg a kis talpas poharamat, más mindentünk elég van. Ne félj apus, bátran átkozhatod, meglesz itt neki mindene.

Szilárd ajkán egy rég nélkülözött, derült mosoly futott át, lehajolt, megcsókolta a kis fecsegők ajkait.

— Menjetek aludni kedveseim, késő az idő, majd meglátjuk, eljöhete Hyacinthe mihozzánk?

És ez éjjel ismét följött koralkból font hajlékából a legszeretőbb nő és anya, odasuhant csendes éjfélen szendergő férje ágya mellé és elvezette alvó lelkét egy csendes halottas szobába, hol összekulesolt kezekkel egy gyászfátyolos, szoborhalvány alak merengett a gyertyák lobogó, lobogó, sárga lángján — és gyöngéden odatette kezét annak kezébe.

(Folytatjuk.)

Laptulajdonos:

NAGY FERENCZ.

Felelős szerkesztő:

HAKSCH LAJOS.

Hirdetések:

Egy jó karban lévő
nagykerékű kerékpár
(bicikli)
megvételre kerestetik.

Bővebbet lapunk kiadóhivatalában.

Cselek 14 napig!

Pécsett a buzatéren!

Naponta 2 nagy előadás,

d. u. 6 és este 8¹/₂ órákor. Vasárnap 3 nagy előadás. D. u. 4, 6 és 8¹/₂ órákor.

MONTENEGRO

nagy állatsereglete

Spanyolhonból.

Európa legnagyobb és legértelmesebb állatsereglete, mely áll a világ minden részéből való **100 vadállatból**, melyek 24 vagonban szállítatnak, képviselve 200.000 frt értéket, külön e célra épített, szabadalmazott és minden vihartól védett, tündéresen világított sátorban, mely **3000** embernek ad helyet, van felállítva.

Naponta 2 nagy idomító előadás

összekötte az összes vadállatok etetésével és pedig d. u. 6 és este fél 9 órákor. Az idomító előadások a jelenkor 5 leghíresebb idomítója által tartatnak.

Mister Felix úr, Amerikából, ki hidegvér és merészség tekintetében föllmulhatatlan, minden előadásnál **hat afrikai oroszlánt** vezetend elő. **A négy királytigris** mutatónyai, előadva Wirt Wenezel ur által, ezen idomítás minden eddig látottat föllmul.

3 éjszaki jeges medve

elővezetése a félelmetlen Kornelius úr által.

Elővezetése és mutatónyai „Baba” óriás elefántnak, az utolérhetetlen elefántidomító **Charles ur** által. Végül **krokodilok** és alligátorok bemutatása **Lola Montenegro** kisasszony által.

Nyitva naponta reggel tíz órától kezdve.

Belépti díj: 1 hely: 60 kr. 2. hely: 40 kr. 3. hely: 20 kr. Katonák örmestertől lefelé és gyermekek: 1. hely: 30 kr. 2. hely: 20 kr. 3. hely: 10 kr. Iskolák a tanárurak vezetésével 1. hely fejenként 10 kr.

Szünetek alatt egy jóhírtű zenekar játszik.

Báde A.

üzletvezető.

Montenegro Eduardo

igazgató és tulajdonos Spanyolhonból.

8779. sz.

1891.

Hirdetmény.

A város közönsége tulajdonát képező

Tettye-utca 70. sz. pokróczos-kalló

1891. évi október hó 1-től 1894. évi szeptember hó 30-ig terjedő három évre bérbe adatik

Kiküldési ár 140 frt.

Bánat pénz 14 frt.

Felhivatnak tehát mindazok, a kik ezen kallót bérelni kívánják, 14 frt bánatpénzzel felszerelt zárt ajánlataikat legkésőbb 1891. évi július hó 29-én délelőtt 12 óráig Péc szab. kir. város polgármesteri hivatalánál nyújtsák be, avagy pedig 1891. évi július 30-án délelőtt 10. órákor a gazdasági tanács teremben megtartandó szóbeli árverésen vegyenek részt.

Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt a gazdasági tanácssteremben (városház II. emelet 33. sz. ajtó) betekinthetők

Pécsett 1891. évi július hó 7-én.

Péc szab. kir. város Tanácsa.

Uj! Nickel-féle érczkoporsók. Uj!

„KEGYELET” első pécsi temetkezési intézet
Pécsett, Perczel-(ó-póata)utca 22-ik sz. saját házában.

Van szerencsénk a nagyérdemű közönségnek ezennel teljes tisztelettel tudomására hozni, hogy intézetünket újból szerveztük és tetemesen kibővítettük, úgy, hogy minden tekintetben a legmagasabb igényeknek is képesek vagyunk megfelelni.

Rendezünk szép temetésekét pompás üvegszirkókban, raktárt tartunk fa- és érczkoporsók, valamint sirkoszorukból, elvállalunk hulla-szállításokat légmentes érczkoporsókban a bel- és külföld minden irányában.

Törekvésünk oda irányuland, hogy mint I-ső pécsi temetkezési intézet minden tolokadás nélkül pontos szolgálat és valódi (nem látszólagos) olcsóság által mint eddig, úgy ezután is a minden oldalról tanusított bizalmat továbbra is kiérdemeljük.

További tévedések kikerülése végett bátorkodunk újból kijelenteni, hogy intézetünk kezelésével, temetések felvételével és rendezésével

Gindl Alajos úr

van megbízva.

Maradtunk kiváló tisztelettel

Hartl Ferencz és társai.

Kindl Ferencz, Szigriszt János, Lauber Rezső,
őzv. Hoffman Károlyné, őzv. Edhoffer Ferenczné.

Pósta és távirda czim: „Kegyelet” Pécs.

Van szerencsém a n. é. közönségnek tudomására hozni, hogy gyártmányaim:

vas-, fa- és kárpitozott-butorok, ágyneműek, szervizek, teljes szoba-berendezések vendégfogadók, intézetek, körök, indóházak és magánosok részére — Magyar-, Horvát- és Slavon-országot illető

főképviseletet
Hergert József urra Pécsett

ruháztam át. Kérem a t. cz. megrendelőket forduljanak minden tekintetben hozzám; nevezett cég árjegyzékekkel mindig készségesen szolgál és a lehető legolcsóbb árakat szabja, jótállás, pontos és szolid kiszolgálás mellett. Elismerő nyilatkozatok rendelkezésre állanak. Számos megrendelést kérve, maradok

teljes tisztelettel

PAULY ANTAL

ágyneműgyár és butorraktár,
Bécs, VIII. Lerchenfelderstrasse 36. sz.

Ház- és üzlet-eladás.

A főlső-vámház-utca 11-ik sz. ház, úgy a fő-utca 7-ik számú

czipész-üzlet

összes berendezéssel együtt szabad kézből eladó. — Bővebbet ugyanott a tulajdonosnál.

**Kitünő minőségű
Palaczk-borok**

Ludwig János pinczejéből:

PÉCSI ASZTALI FEHÉR

és

VILLÁNYI VÖRÖS BOROK

legjutányosabb áron kaptatók:

**Nick Károly és
Tiglmán Alajos**

urak kereskedésében, úgy

Király-utca 39. sz. házban.

LE GRIFFON

a legjobb szivarkapapír

kapható Alt és Böhm kereskedésében Pécsett

Végkiárulás!

Van szerencsém a n. t. közönségnek becses tudomására juttatni, hogy helyben 23 év óta fennálló üzletemtől visszavonulok, miért is készletben lévő összes **inga-, francia-, szalon-, éjjeli-, világító-, ébresztő-,** valamint jól kipróbált ezüst és arany **zsebóráimon** a beszerzési áron alul is túladok.

Ez alkalommal

➔ végkiárulásra ➔

kerülnek a legjobb minőségű látszerek, u. m.: szemorvosok által legjobban ajánlott finom szemüvegek, csiptetők, színházi-, utazó-, tengerészeti- és tábori-látcsövek, ugy szintén nagyító üvegek, távcsövek, mikro- és teleskopok, továbbá legjobb gyártmányu rajzeszköz-készletek, valamint mérnökök és építészeknek való összegombolyítható mértékszallagok; nemkülönben nagy választékban kaphatók: ablakra, szobákba, fűrdőkbe, orvosoknak való hőmérők, gazdasági használatra alkalmas légsúlymérők megvizsgált bor-, must-, czukor-, fagyalt-, pálinka-, lug- és vízmérők, végül nagy választék áll rendelkezésre a legfinomabb emberi műszemékből.

Midőn a n. t. közönségnek a hoszu időn át tapasztalt bizalomért mély köszönetet mondok, egyuttal bátorkodom a kedvező vásárlási alkalmat becses figyelmébe ajánlani s szíves látogatását kérni.

Pécsen 1891. június hó.

Teljes tisztelettel

Wurster Antal

órász és látszerész.

Univ. Med.

dr. Löwy Ignác

Király-utca 31.

A nagyérdemű közönség becses tudomására adja, hogy nála mindennemű **fogászati műveletek** a tudomány legújabb vívmányai szerint végeztetnek, u. m.: **fogtömések**, még pedig nemcsak korona, hanem **gyök-tömések is, foghuzások, rendellenes fogak szabályozása, műfogak beillesztése** stb.

➔ **Árak mérsékeltek.** ➔

A végzett műtétek tartósságáért garancia vállalatik.

A siklósi utca 9. számú

ház és telek

szabadkézből eladó.

a legkitünőbb szer minden féreg ellen!

Ezen kiváló különlegesség meglepő erővel és gyorsasággal megsemmisíti a férgeket lakásokban, konyhákban és szállodákban, valamint házi állatainkon istállóknak, növényeken melegházakban és kertekben. Valódi csak eredeti palackokban névaláírással és védjeggyel ellátva árultatik A mely por papírban méretik az sohasem „Zacherl“ különlegesség!

Valódi kapható: Pécsen: Spitzer Sándor fia, Reeh Vilmos özvegye, Eizer János, Alt és Böhm, Reinfeld A., Raab Gábor, Obetko K., Simon János, Sipőcz István, Lill János, Lill István, Gyimóthy Gyula, Herdlein Lajos, Blauhorn Izidor, Berecz Károly, Bayer Ferencz, Bachmayer Henrik, Grünhut és Hirschler, Dobszay Antal, Hollósy Adolf, Mautner Mór, Leichtner Mór, Zach Károly, Klobucsár M., Kacsokovics Jenő, Nick Károly, Spitzer Jakab, Strauszer I., Wallerstein R., Weber Ferencz, Wertheimer Ch., Zsivánovits Károlynál.

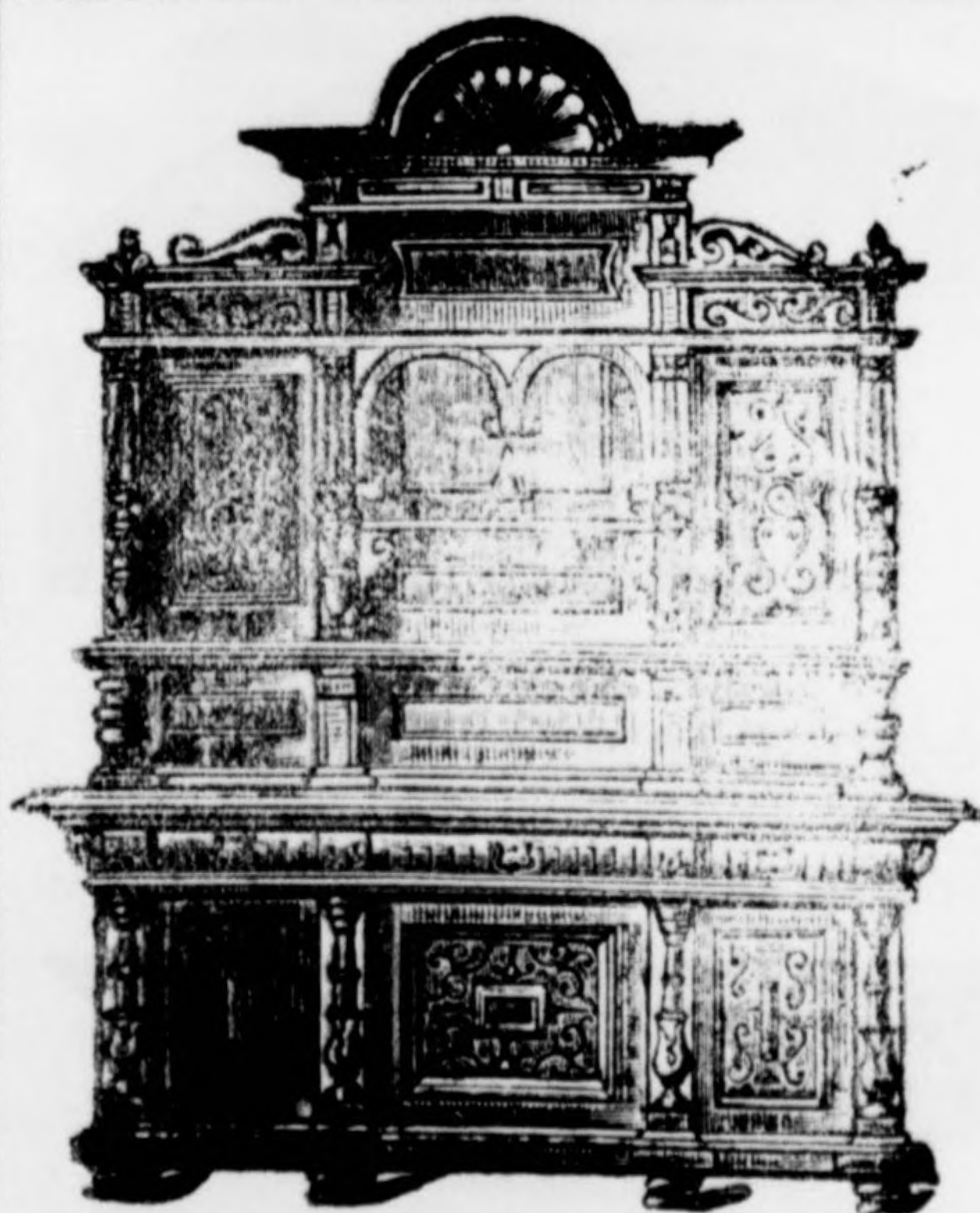
Pécsváradon: Dvorszky Bélánál.

Mohácson: Auber N. J. Preszlmayer A., Freund és társa, Bachrach Győző, Stanzinger Gyula, Toldy Ignácznál.

Szigetvárott: Ocsodál Gusztáv, Fried Dávid, Salamon Gyula, Szalay Józsefnél.

Siklóson: Pauz Géza, Kürschner Mór, Bárány Sándor és társa, Weingoldner Jakab, Petrás József, Szentgyörgyi Mórnál.

Villányon: Vorlicsek és Varga üzletében.

ZSOLNAY IMRE butorraktára és műhelye
(tetemesen nagyobbítva)

PÉCSETT

Ferencziek-utca II. szám.

(A pécsi edénygyár raktár ugyanott.)

Nagy választékban teljes és stilszerű berendezett **alvó-, disz- és ebédlő-szobák**, mindennemű fa-, vas- és kárpitozott bútorok, képek, tükrök, függönyök, függönytartók, és minden e szakmába vágó cikkek.

Abban a helyzetben vagyok, hogy **bútorvásárlások** nálam ép oly **jutányosan** eszközölhetők, mint Budapesten vagy Bécsben.